

# In gesprek met ... Arnold van Berkel

## Muziek met stempels

In de periode dat op reis gaan als gevolg van de Covid-19-pandemie werd ontraden, heb ik enige ervaring opgedaan met interviews op afstand. De telefoon bleek daarbij het beste medium te zijn. Gedwongen door gezondheidsproblemen was het in de weken dat het ontmoeten wel weer kon, voor mij echter niet mogelijk om op reis te gaan. Door ons gezamenlijke verzaamelgebied (muziek) hebben Arnold en ik de afgelopen anderhalf jaar wel regelmatig contact gehad per mail. Dat en mijn ervaringen uit de coronathuisperiode maakte het ons mogelijk om een goed gesprek op afstand te voeren via de telefoon.



De nu 76-jaar oude Arnold van Berkel werd in april 2014 benoemd tot secretaris van de NVTf toen Jan Cees van Duin werd gekozen tot voorzitter van de Koninklijke Bond van Filatelistenverenigingen. Ook de tweede functie die Jan Cees bij onze vereniging vervulde, die van webmaster, ging toen over naar Arnold. Arnold was al vanaf 2006 bestuurslid geweest als Commissaris Evenementen. Hij organiseerde in die functie o.a. onze jubileumviering in 2012 in Amersfoort. Twee jaar geleden meldde Arnold dat hij zich in 2021 na zijn termijn van drie jaar niet meer herkiesbaar zou stellen voor beide functies (1).

"Ik heb dat tijdig aangekondigd, zodat men rustig op zoek kon gaan naar mogelijke opvolgers. Dat ik ermee wilde ophouden, had te maken met mijn leeftijd, maar vooral met het feit dat je na een paar jaar uitgekeken raakt op een functie. Het gevaar dreigt dan dat het een sleur gaat worden. Ik heb het altijd leuk gevonden om iets nieuws aan te pakken, ook in mijn werk. Als dat dan redelijk is gelukt, vind ik het niet zo uitdagend meer. Daarnaast is het ook goed als er regelmatig nieuw bloed in een bestuur komt. Door de covid-19-epidemie vond er in 2020 geen ledenvergadering plaats. Dat was natuurlijk een vreemd jaar,

zonder bijeenkomsten en zonder vergaderingen. Ook het bestuur kon niet echt meer vergaderen. De sfeer tijdens de bestuursvergaderingen heb ik trouwens al die jaren heel prettig gevonden. Het bestuur heeft de afgelopen periode wel twee keer op afstand met Zoom vergaderd. Dat is wel gecompliceerd al is iedereen ingeschakeld en zie je elkaar. Maar het is gedisciplineerd vergaderen, interrumpen is niet echt mogelijk. (...) Het lastigste uit mijn periode als secretaris was wel de privacywetgeving. De praktijk zoals wij die bij de NVTf kennen, geeft dan wel problemen. Soms gaat die wet wel wat te ver."

Als webmaster heeft Arnold veel werk verzet om de digitale bibliotheek te vullen met artikelen uit Thema. "Toen ik begon, waren daar tweehonderd artikelen in te vinden en nu zijn het er wel achthonderd. Ik had het idee dat die grotere bibliotheek achter de toegangsbarrière 'alleen voor leden' het lidmaatschap aantrekkelijker zou maken voor nieuwe leden. Ik kan moeilijk beoordelen hoe het bestand wordt gebruikt. Ik denk nog steeds dat het grote bestand, naast Thema, een speerpunt is om geïnteresseerden over de streep te halen. Ik ben nu bij met de artikelen, zodat ik het kan overdragen aan Jeffrey Groeneveld die mij

gaat opvolgen als webmaster. Met hem heb ik al gewerkt aan de artikelen van november 2020 en hij is bezig met september 2020. Zelf ben ik nog bezig met het zorgvuldig nagaan van losse eindjes. In principe staan nu alle artikelen uit Thema vanaf 2004 in de bibliotheek. Oudere artikelen zijn natuurlijk ook nog toevoegbaar, maar daar is geen digitaal bestand van. Dan moeten die artikelen gescand worden om in te voeren. Alleen een paar speciale eerdere uitgaven zijn ook in de bibliotheek te vinden."

*Zul je de werkzaamheden niet gaan missen?*

"Nee hoor. Ik ben in het verleden ook met veel andere zaken gestopt. Nadat ik met pensioen gegaan ben, heb ik eerst een jaar allerlei werkzaamheden in huis verricht en daarna kwam vrijwilligerswerk en kreeg ik het druk met filatelie. Sinds mijn twaalfde verzamel ik al muziek. Dat doe ik uitsluitend gestempeld. Oorspronkelijk kwam dat wegens het ontbreken van een dikke portemonnee. Maar volgens velen is gestempeld meer echte filatelie dan ongestempeld verzamelen. Het is wel veel moeilijker. Ik ben er nog steeds iedere dag mee bezig. Ik volg elke dag de filatelistische actualiteit op eBay en Delcampe. Het gaat natuurlijk om veel meer dan postzegels. Ik ben een filatelist. Ik ben al een tijd bezig om alle muziekzegels die er zijn onder te brengen in een database. Dat gaat langzaam, maar het is ook veel. Elke maand verschijnen er tussen twintig en vijftig nieuwe zegels. Tel maar op. Ik doe het zo breed als mogelijk: muziek, dans, theater. Mijn eigen verzameling heb ik ook gedocumenteerd in de computer. Ook de brieven en de stempels. Dat is saai werk. Over tien objecten doe je wel drie kwartier. En ja, je wordt ouder en kunt ook niet meer voor honderd procent op je geheugen vertrouwen. En dubbel kopen, vooral bij duurdere stukken, moet je voorkomen. Ik besteed veel tijd aan postwaar-

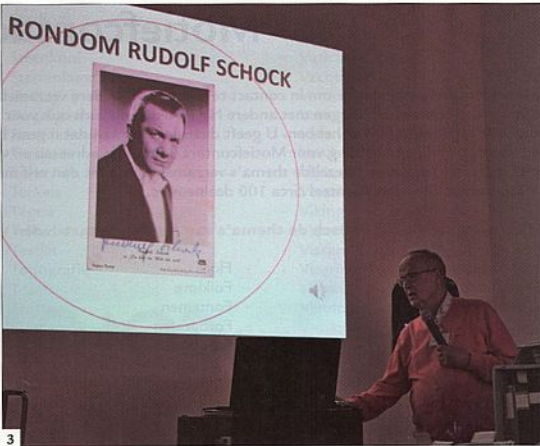


2

destukken: de enveloppen uit de Sovjetunie probeer ik samen met Peter Lang van de *Motivgruppe Musik* in Duitsland ook goed te documenteren. We zijn klaar tot 1960 en met de periode 1960-1972 zijn we bijna klaar. Met het materiaal vanaf 1972 zijn we druk aan de gang. Dat komt allemaal op de site van de Duitse *Motivgruppe*. En dan zijn er ook nog de postkaarten met ingedrukt zegel uit de Sovjetunie en Rusland (2). Ik heb nu een catalogus en ben bezig om daar de muziekgerelateerde kaarten uit te vissen. Ook de afbeeldingen van dramatheaters, omdat die vaak voor concerten en dansvoorstellingen worden gebruikt (2, afbeelding van een briefkaart van het Bolsjojtheater in Moskou uit 1954)".

*En het tentoonstellen en lezingen geven?*

"Daar ben ik mee begonnen na het stoppen met werken. Het geeft veel meer voldoening dan ik ooit had kunnen denken. Het gaat om het meedoen, maar ook om het laten zien. De eerste keer kreeg ik tot mijn verbazing een ereprijs en de hoogste onderscheiding voor mijn eenkaderverzameling. Dan weet je niet wat je overkomt. Het uitzoeken en samenstellen van zo'n tentoonstellingsverzameling is leuk, maar dan komt het knutselen en dat is monnikenwerk en zelfs slavenarbeid.



3

Het is niet altijd even leuk. Dus toen mij werd gezegd, dat ik echt aan een grote verzameling moest gaan werken, was dat wel even slikken: zo veel werk! Maar ik had de aspiratie om jurylid te worden (wat ik in 2016 ook geworden ben), dus moest ik wel. Maar ik heb nu wel verzamelingen die goed scoren. Ik had mij vorig jaar opgegeven voor de Antverpiade, maar die ging niet door en zal pas in 2022 worden georganiseerd. Dat is wel echt werken. In België hebben ze zestien bladen per kader en niet twaalf. Ik moet nu acht bladen bijmaken. Maar mijn onderwerp 'verboden muziek' maakt altijd nieuwsgierig. En dan de lezingen. Ik heb van eenkaderverzamelingen lezingen gemaakt. Dat helpt mij, want een goed verhaal schrijven, is best wel moeilijk. Ik heb twee keer de Jo-Toussaintwedstrijd gewonnen: met "Zingen is mijn lust en mijn leven" en met "Rudolf Schock", het verhaal van de bekende zanger die maar op één zegel is afgebeeld en dan nog van achteren (3)."

We noemden al de *Motivgruppe Musik*. Bij die Duitse vereniging met veel leden uit de hele wereld ben jij tweede voorzitter. Blijf je dat nog doen?

"Ja, daar ga ik mee door. Ik houd mij vooral bezig met de internationale

contacten. Dat gaat voornamelijk via de mail. De activiteit van twee jaar geleden om een persoonlijke postzegel van Bernard Haitink te produceren, kostte meer tijd, maar dat was een uitzondering. Ik ben het oudste lid van de *Motivgruppe*. Niet in leeftijd, maar in lidmaatschapstijd. Ik was 20 toen ik er lid van werd."

*Ten slotte: de toekomst.*

"De filatelie krimpt, maar zal niet uitsterven. Het zal zich op een bepaald moment wel stabiliseren. Ook bij onze vereniging is het niet erger dan werd verwacht. Ik denk wel, dat er in een groot aantal landen minder postzegels uitgegeven zullen worden. En de massale hoeveelheden uit enkele ontwikkelingslanden zullen ook kleiner worden. Nu het gebruik van zegels in het postverkeer afneemt, zal men zich wel gaan afvragen 'wat moeten wij hiermee?'. Er is nog geen duidelijke richtlijn, maar ook in het verzamelen gaat de ontwikkeling digitaal verder: digitale tentoonstellingen en digitale handelaren. Oude contacten in de handel verdwijnen. En wat de NVTF betreft: wanneer men af en toe een beroep op mij zal doen voor wat werk (een speciale klus of zo), zal ik mij niet afzijdig houden: ik hoor er gewoon nog bij."

*Wolter van der Zwaan*